

Dato
20-01-2025

Aftale om udmøntning af tre initiativer i rammeaftale af 2. maj 2024 om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet

Regeringen (SVM) og Liberal Alliance, Det konservative Folkeparti samt Radikale Venstre, som den 2. maj 2024 har indgået *Rammeaftale om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet*, er enige om udmøntningen af tre af rammeaftalens initiativer:

- Initiativ 5: Indførelse af beløbsgrænse for alternative tilbud
- Initiativ 6: Effektivisering af socialtilsyn
- Initiativ 13: Ændrede regler for at forblive på botilbud for ægtefæller til afdøde borgere med handicap.

Udmøntningen har følgende overordnede indhold:

Beløbsgrænsen for alternative tilbud:

I overensstemmelse med initiativbeskrivelsen (bilag 1) er aftalepartierne enige om følgende:

For borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, som har ret til frit valg i forbindelse med visitation til længerevarende botilbud eller visse botilbudslignende tilbud, indføres en beløbsgrænse for de alternative tilbud, som tager udgangspunkt i den forhandlede pris. Beløbsgrænsen fastsættes til 10 pct. fra lovens ikrafttræden til udgangen af 2027, hvor beløbsgrænsen bortfalder (solnedgangsklausul), herefter gælder de nuværende regler. Dette skal ses i sammenhæng med det aftalte arbejde om en ny takstmodel, som skal skabe økonomisk gennemsigtighed – også på tværs af ejerformer – styrke sammenhængen mellem kvalitet og økonomi og forbedre kommunernes udgiftsstyring. En ny takstmodel skal sikre gennemsigtighed i, hvad indsatser reelt koster og sikre sammenlignelighed på tværs af tilbud. Aftalepartierne er enige om, at partierne som led i indførelsen af en ny takstmodel vil sænke beløbsgrænsen til 0 pct., og at udgangspunktet er, at en ny takstmodel aftales, inden beløbsgrænsen på 10 pct. bortfalder.

Desuden oprettes en kontrolenhed, som i konkrete tilfælde kan kontrollere takstfastsættelsen for kommunale tilbud på socialområdet, hvor borgeren har ønsket at gøre brug af sin ret til frit at vælge et tilsvarende privat tilbud, og ønsket afvises.

Aftalepartierne er desuden enige om, at der i 2025 iværksættes en vejledningsindsats, som skal bidrage til mere retvisende takstberegninger i perioden frem mod en ny takstmodel kan træde i kraft.

Effektivisering af socialtilsyn:

I overensstemmelse med initiativbeskrivelsen (bilag 2) er aftalepartierne enige om følgende:

Der gennemføres en række ændringer af lovgivningen om socialtilsynet, som samlet set skal forenkle, målrette og effektivisere socialtilsynet og gøre det mere risikobaseret samt lette tilsynstrykket med 30 pct. Dette sker bl.a. ved at

ophæve kravet om årlige tilsynsbesøg i alle tilbud og plejefamilier, reducere antallet af parametre i kvalitetsmodellen og indføre en binær kvalitetsscore ifm. godkendelse af tilbud.

Den mere risikobaserede tilgang understøttes af en fælles risikomodel, som socialtilsynene skal udarbejde i forbindelse med de nye reglers ikrafttræden og opdatere løbende.

Desuden vil kommunernes forpligtelser til at føre et personrettet tilsyn med den enkelte borger blive understreget, ligesom det vil blive understreget, at det personrettede tilsyn har til formål at sikre, at den hjælp, der er truffet afgørelse om at yde, fortsat opfylder sit formål, og at det medfører, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig dette. Derudover vil handlekommunens pligt til aktivt at underrette socialtilsynet om evt. bekymrende forhold i tilbuddet, som viser sig ifm. det personrettede tilsyn, blive præciseret.

Aftalepartierne er desuden enige om følgende:

- At der igangsættes et arbejde, der skal
 - undersøge mulige regelændringer, der kan dæmme op for snyd og svigt på sociale tilbud herunder, hvordan eksisterende regler om karens, økonomisk tilsyn og krav til faglige, økonomiske og organisatoriske kompetencer hos ledere og ejere kan skærpes.
 - undersøge mulige initiativer i forhold til regulering af anvendelsen af ikke-godkendte tilbud.

Arbejdet gennemføres sideløbende med fremsættelse og folketingsbehandling af lovforslag om effektivisering af socialtilsynet. Hvis der identificeres initiativer, som kræver lovgivning, fremlægges disse for og drøftes med aftalepartierne med henblik på fremsættelse i en særskilt lovproces snarest muligt i folketingssamlingen 2025-26. Det er en forudsætning for evt. initiativer, at de er udgiftsneutrale eller kun i begrænset omfang får betydning for besparelspotentialet for socialtilsynene.

Arbejdet gennemføres i dialog med relevante organisationer.

- At der i 2025 afsættes 2,5 mio. kr. til opkvalificering af tilsynskonsulenter, som understøtter, at socialtilsynene fremover først og fremmest skal fokusere deres indsats på tilbud og plejefamilier, hvor der er problemer med kvaliteten.
- At kravet om årlige tilsynsbesøg for plejefamilier erstattes af et krav om tilsynsbesøg mindst hvert andet år. Forslaget betyder, at det forventede besparelspotentiale reduceres. Derfor reduceres reduktionen af den foreslåede udgiftsramme for socialtilsynene med 20 mio. kr.
- At der i socialtilsynsloven fastsættes en frist på 5 arbejdsdage for, hvornår socialtilsynet skal have behandlet en henvendelse til whistleblowerordningen. Socialtilsynet vil med en mere risikobaseret tilgang fortsat have pligt til løbende at reagere og iværksætte tilsynsmæssige handlinger, hvis der på baggrund af specifikke hændelser eller bekymrende oplysninger, f.eks. henvendelser til whistleblowerordningen, bliver vurderet at være en eller flere risikofaktorer til stede, som erfaringsmæssigt vil medføre en risiko for kvalitetsmangler.
- At der udarbejdes en vejledning om socialtilsynets økonomiske tilsyn inden udgangen af 2025.

- At aftalekredsen vil følge implementeringen løbende og vil drøfte denne med Sammen om Handicap.
- At de besparelser, kommunerne opnår på initiativet, kan kommunerne selv råde over.

Ændrede regler for at forblive på botilbud for ægtefæller til afdøde borgere med handicap:

I overensstemmelse med initiativbeskrivelsen (bilag 3) er aftalepartierne enige om følgende:

Der indføres en mulighed for kommunen til at sætte en tidsgrænse på tre måneder i forhold til retten for en efterlevende ægtefælle, samlever eller registreret partner til en afdød borger med handicap til at forblive i et længerevarende botilbud efter § 108 i serviceloven.

Lovgivning

Aftalepartierne er enige om, at de tre initiativbeskrivelser udmøntes i tre lovforslag, som sendes i høring ultimo januar 2025 med henblik på fremsættelse i april 2025.

Aftalepartierne bag rammeaftalen vil i foråret 2025 drøfte initiativet i rammeaftalen om specialeplanlægning på den højt specialiserede del af handicapområdet med henblik på, at der indgås aftale herom før sommerferien 2025. Aftalepartierne bag rammeaftalen vil i efteråret 2025 drøfte handicappolitisk handlingsplan og hjælpemidler. Lovforslag fremsættes i Folketingssamlingen 2025-26. Aftalepartierne noterer sig, at der er nedsat arbejdsgrupper med de relevante organisationer om henholdsvis handicappolitisk handlingsplan og hjælpemidler. Det er en forudsætning for indgåelse af aftale om specialeplanlægning, at relevante organisationer ligeledes inddrages i udarbejdelsen af forslaget om specialeplanlægning på den højt specialiserede del af handicapområdet.